

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 50 gr.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych” zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.”

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

Sprzedaż numerów pojedynczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Intendentura)
Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyła pojedynczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

T R E Ś Ć.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNİK Nr. 22.

Poz. 66 — Okólnik Nr 22 z dnia 12 kwietnia 1937 roku w sprawie zorganizowania poboru podatku gruntowego (SF. 66-1-37).	Str. 133
--	----------

III. PISMA OKÓLNE.

67 — Pismo z dnia 5 kwietnia 1937 roku o ochronie wód przed zanieczyszczeniem (BS. 38a-11).	„ 134
68 — Pismo z dnia 7 kwietnia 1937 roku o cenach cegły (Apr. 54-5-1).	„ 135
69 — Pismo z dnia 8 kwietnia 1937 roku w sprawie zwalczania wykroczeń z art. 8 pkt. a) ustawy przeciwalkoholowej (AP. 43-9).	„ 135
70 — Pismo z dnia 9 kwietnia 1937 roku o kasowaniu znaczków stemplowych na podaniach i świadectwach urzędowych (GB. 19-5).	„ 135
71 — Pismo z dnia 12 kwietnia 1937 roku o „Dniu Spółdzielczości (AP. 2-30)	„ 137

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. 23.

Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 19 marca 1937 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 4 czerwca 1927 roku o ochronie rynku pracy.	„ 137
---	-------

C. BIBLIOGRAFIA.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Pisma Zbiorowe Józefa Piłsudskiego”	„ 139
„Prawo gromadzkie” Dr. L. Bar	„ 139
„Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T.” na rok 1937.	„ 140

A.

II. Okólniki

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

66.

OKÓLNİK Nr. 22

z dnia 12 kwietnia 1937 r.

w sprawie zorganizowania poboru podatku gruntowego.

(Nr SF. 66-1-37).

Do

P. P. Wojewodów (województw centralnych, wschodnich, pomorskiego i poznańskiego) oraz Starostów Powiatowych.

Celem ułatwienia drobnym rolnikom uregulowania należności podatkowych, w szczegól-

ności podatku gruntowego, zorganizowało Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 18 kwietnia 1936 r. L. D. V. 5175/1/36 tytułem próby w terminie płatności i raty podatku gruntowego pobór tego podatku oraz przekazanych urzędom skarbowym do egzekucji danin samorządowych i należności innych wierzycieli — przez delegowanych na miejsce urzędników skarbowych w specjalnych punktach poboru, położonych na terenie poszczególnych gmin. W punktach tych zgłaszający się płatnicy mieli możliwość uiszczenia wspomnianych należności bez potrzeby udawania się do siedziby urzędu skarbowego i bez jakichkolwiek dodatkowych opłat.

Nadto celem zapewnienia jak największych rezultatów powyższej akcji zaleciło Ministerstwo Skarbu uzyskanie w tej akcji współdziałania ze strony zarządów gmin i sołtysów, przyznając przy tym sołtysom inkasującym podatek i wpła-

cającym go bądź do rąk delegowanego urzędnika skarbowego w punkcie poboru, bądź też wprost do kasy urzędu skarbowego — specjalne wynagrodzenie w wysokości 1% względnie 1/2% od zainkasowanych kwot.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poparło ze swej strony tę akcję pismem okólnym z dn. 6 maja 1936 r. Nr SF. 3-24-2 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 13, poz. 82).

Ze względu na pomyślne rezultaty próby, zarządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 8 października 1936 r. L. D. V 10822/1/36 pobór podatków w specjalnych punktach został zorganizowany również w terminie płatności II raty podatku gruntowego.

Powodzenie tak zorganizowanej akcji w dużej mierze zależało i zależeć będzie w przyszłości od odpowiedniego ustosunkowania się do niej zarządów gmin i sołtysów w pierwszym zaś rzędzie od odpowiedniego ich nastawienia przez Panów Starostów.

W związku z powyższym z uznaniem należy podkreślić działalność w tym kierunku jednego ze starostów, który osobiście wraz z Naczelnikami Urzędów Skarbowych dokonał w miesiącu październiku i listopadzie 1936 r. objazdu gmin, starając się drogą konferencji z wójtami, sołtysami i płatnikami wzmacniać akcję dobrowolnego płacenia podatków.

Wykazując zebranym sołtysom i płatnikom korzyści, płynące z dobrowolnego ulszczenia podatków, wykazując dalej, że instytucja poborców skarbowych jest kosztowna, że pieniądze wydane na koszty egzekucyjne mogą być pożyteczniej zużyte — wpłynął starosta na dotychczasową psychikę właścicieli drobnych gospodarstw rolnych tak, że dobrowolne wpłaty na poczet II raty podatku gruntowego za 1936 r. wyniosły w okręgu jednego Urzędu Skarbowego 83%, a w okręgu drugiego 78% kwoty wymierzonego podatku.

Doceniając wagę wychowania obywateli w duchu regularnego i dobrowolnego płacenia podatków bez potrzeby uciekania się do połączonych z kosztami środków przymusowych, polecam, aby wszyscy PP. Starostowie podjęli akcję w tym kierunku — PP. Wojewodowie zaś zechcą zwrócić szczególną uwagę na wykonanie niniejszego zarządzenia.

(—) *Stawoj Składkowski*
MINISTER

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

67.

P I S M O O K Ó L N E

z dnia 5 kwietnia 1937 r.

o ochronie wód przed zanieczyszczeniem.
(Nr. BS. 38-a-11).

Do

Pana Wojewody w Warszawie, Poznaniu,
Lwowie, Krakowie.

Zgodnie z uchwałami, powziętymi na V-tym

posiedzeniu Międzyministerialnej Komisji Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem (protokół przesłany Panu Wojewodzie przy piśmie Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 26.II.1937 r. Nr BS. 38/a/7), zarządza się, co następuje:

1) Zebrania roczne Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem winny się odbywać w końcu kwietnia każdego roku, a to z uwagi na umożliwienie wyciążenia wniosków z zamknięć kasowych z końcem roku budżetowego.

Termin nadsyłania Ministerstwu Spraw Wewnętrznych sprawozdań rocznych merytorycznych i finansowych z prac Międzywojewódzkiego Komitetu Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem przesuwają się na dzień 1 czerwca każdego roku. Treść powyższych sprawozdań pozostaje bez zmiany.

W związku z tym uchyla się w odnośnej części zarządzenie Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 10.V.1935 r. Nr BS. 38-a-51 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 17 z r. 1935, poz. 96).

2) W związku z samorządnym powstawaniem na terenie różnych województw Podkomitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem o specjalnych zadaniach, (np. Komitet Oczyszczania ścieków w Regionie łódzkim), wzór regulaminu Międzywojewódzkiego Komitetu Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem, ogłoszony zarządzeniem Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 24.IV.1934 r. Nr. BS. 38/a/55 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 14 — 1935 r.) zostaje uzupełniony § 10 o następującym brzmieniu: „Powstające przy poszczególnych Międzywojewódzkich Komitetach Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem — Podkomitety — mogą mieć regulaminy w szczegółach odbiegające od postanowień zawartych w niniejszym regulaminie”.

3) Dla zapewnienia należytego nadzoru nad działalnością zainstalowanych urządzeń do oczyszczania ścieków w zakładach przemysłowych celowym jest przeprowadzanie w miarę możliwości badań kontrolnych nad stanem zanieczyszczenia wód publicznych uprzednio już badanych.

W związku z tym władze wodne winny przysyłać do wiadomości placówkom naukowo-badawczym odpisy orzeczeń w sprawach, gdzie zachodzą wypadki spuszczenia ścieków mogących zanieczyszczać wody otwarte; w udzielonych zaś zezwoleniach władzy wodnej na spuszczenie ścieków należy umieścić warunek, że badania kontrolne będą prowadzone.

4) Dla zapewnienia należytego i skutecznego działania władz administracji ogólnej w akcji zwalczania zanieczyszczeń wód otwartych Ministerstwo prosi Pana Wojewodę o wydanie zarządzenia, aby personel fachowy zatrudniony w placówkach naukowo-badawczych Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem oraz w podległych im Podkomitetach, nie wykonywał projektów urządzeń do oczyszczania ścieków dla zakładów

przemysłowych i osiedli miejskich, z tym jednak, że w poszczególnych wyjątkowych przypadkach P. P. Przewodniczący Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem mogą zwalniać od powyższego zakazu.

(—) inż. Stawiski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

68.

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 kwietnia 1937 r.

o cenach cegły.

(Nr. Apr. 54-5-1)

Do

Panów Wojewodów i Komisarza Rządu
na m. st. Warszawę.

W związku z ujawnioną niepożądaną gospodarczo tendencją zwyżkową cen cegły polecam Panom niezwłocznie przystąpić do wyznaczania cen cegły pełnej na podstawie upoważnienia zawartego w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29.X.1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 81 poz. 607).

Ceny cegły wyznaczone przez Panów nie mogą przekroczyć poziomu cen jaki ukształtował się na wolnym rynku w lipcu 1936 r. z uwzględnieniem jedynie ewentual. późniejszych zmian w kosztach robocizny.

Cena wyznaczona winna uwzględniać:

1) cenę loco cegielnia i 2) cenę loco plac budowy.

Celem uzyskania ceny loco plac budowy należy do ceny loco cegielnia dodać rzeczywiste koszty transportu kolejowego, o ile takim transportem posługuje się najbliższa cegielnia zaopatrująca dany ośrodek budowlany oraz koszty transportu kołowego, które należy uwzględnić po rozpatrzeniu miejscowych warunków.

Ceną obowiązującą będzie zawsze cena wyznaczona „loco cegielnia” (t. j. bez dostawy) lub „loco plac budowy” (t. j. z dostawą) i w tym ostatnim przypadku bez względu na pochodzenie cegły z innej cegielni aniżeli ta, która była brana pod uwagę przy wyznaczaniu ceny.

Ten sposób wyznaczania ceny „loco plac budowy” umożliwi odbiorcom zaopatrywanie się w cegłę w cegielniach nie miejscowych, ale taniej produkujących.

W końcu przypominam Panom, że przy wyznaczaniu cen cegły należy odpowiednio stosować wskazówki zawarte w okólniku Nr 89 z dnia 5.XII.1936 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 35 poz. 244 z 1936 r.).

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

69.

PISMO OKÓLNE

z dnia 8 kwietnia 1937 r.

w sprawie zwalczania wykroczeń z art. 8 pkt a) ustawy przeciwalkoholowej.

(Nr AP. 43-9)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na
m. st. Warszawę i Starostów.

W okólniku Nr 93 z dnia 1 czerwca 1931 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 6, poz. 152) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwróciło między innymi, uwagę na postanowienia art. 8 ustawy przeciwalkoholowej z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423), zaznaczając równocześnie, że przywłaszcza dużą wagę do należytego przestrzegania przepisów tej ustawy.

W ostatnich czasach napływają do Ministerstwa doniesienia, że zakaz zawarty w art. 8 pkt a) omawianej ustawy dotyczący sprzedaży i podawania nieletnim i uczniom napojów alkoholowych nie jest ściśle przestrzegany.

Mając na względzie konieczność uchronienia nieletnich oraz młodzieży szkół niższych i średnich przed szkodliwymi nawykami, Ministerstwo prosi o przypomnienie odnośnym władzom podległym i organom o obowiązku ścisłego wykonywania uprawnień ustawowych i odpowiedniego karania winnych powyższych wykroczeń.

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

70.

PISMO OKÓLNE

z dnia 9 kwietnia 1937 r.

o kasowaniu znaczków stemplowych na podaniach i świadectwach urzędowych.

(Nr. GB. 19-5).

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę, Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach i Starostw.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości i stosowania poniżej umieszczony okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 2 marca 1937 r. L. D. V. 43841/5 w sprawie kasowania znaczków stemplowych na podaniach i świadectwach urzędowych.

Równocześnie Ministerstwo uchyla: pismo okólne z 13.III.1935 r. Nr. GB. 21-42-2 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 10, poz. 52) oraz okólnik

Nr. 222 z 16.XII.1927 r. (Zb. Zarz. Min. Spraw Wewn. str. 1463) w tejże sprawie.

(—) Hausner

DYREKTOR GABINETU MINISTRA

Otrzymują nadto:

Komenda Główna Policji Państwowej,
Korpus Ochrony Pogranicza,
Główny Urząd Statystyczny.

OKÓLNIK
MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 2 marca 1937 r.

L. D. V. 43841/5.

w sprawie kasowania
znaczek stemplowych
na podaniach i świadec-
twach urzędowych.

Do

*wszystkich izb skarbowych i dyrekcji cel,
do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego
(Wydział Skarbowy) w Katowicach oraz
do wszystkich urzędów skarbowych, urzędów
opłat stemplowych, urzędów skarbo-
wych akcyz i monopolów państwowych
i urzędów celnych.*

W ostatnich czasach ujawniono nadużycia, popełniane ze znaczkami stemplowymi, przeznaczonymi do uiszczenia opłat stemplowych od podań i świadectw urzędowych. Przy tym okazało się, że nadużycia byłyby utrudnione, gdyby ściśle wykonano przepisy o kasowaniu znaczków zawarte w §§ 176 i 188 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z r. 1932 Nr 99, poz. 842); przepisy te widocznie poszły w niepamięć. Wobec tego Ministerstwo Skarbu przypomina, co następuje:

I. Powołany § 176, dotyczący opłat stemplowych od podań, głosi: „Urzędnik biura podawczego winien w razie uiszczenia opłaty za pomocą znaczków stemplowych skasować te znaczki, jeżeli nie nasuwa się podejrzenie, iż je podrobiono lub przerobiono albo usunięto z nich oznaki skasowania poprzedniego. W celu skasowania należy albo a) na każdym znaczku stemplowym wycisnąć pieczęć urzędową w ten sposób, aby część pieczęci znajdowała się na znaczku, część zaś po za nim na papierze albo b) każdy znaczek stemplowy przekreślić na krzyż, bądź atramentem, bądź za pomocą pieczątki (kasownika) w ten sposób, aby końce linii znajdowały się poza znaczkami, na papierze.

O ile przyjęcie podania lub otwarcie koperty, w której ono się mieści, następuje poza biurem podawczym, kasuje znaczki stemplowe urzędnik przyjmujący podanie lub otwierający kopertę albo urzędnik, przezeń upoważniony.

Znaczki stemplowe skasowane w sposób, podany w poprzednich dwóch ustępach, ulegają ponownemu skasowaniu za pomocą wypisania

daty skasowania atramentem na znaczkach przez urzędnika, któremu poruczono załatwienie podania lub przez urzędnika przezeń upoważnionego — z wyłączeniem jednak urzędnika biura podawczego (ustęp pierwszy niniejszego paragrafu).

Z powyższego wynika:

1) Znaczki stemplowe na podaniu nie powinny być kasowane przez samą stronę, bo to utrudnia rozpoznanie, jak wyglądał znaczek przed skasowaniem i może wzbudzić podejrzenie, o którym mowa w przytoczonym § 176. O tym należy strony przy każdej sposobności pouczać. Dopuszczalne jest dziurkowanie znaczków stemplowych po ich nabyciu a przed ich naklejeniem w ten sposób, że szeregi dziurek tworzą litery, stanowiące inicjały wyrazów, z których składa się firma osoby wnoszącej podanie. (Wykładnia Nr 280, ogłoszona w Nr 17 Dz. Urz. Min. Skarbu z 1930 r.).

Jeśli jednak strona skasowała znaczek umieszczony na podaniu, to ten fakt sam przez się nie uzasadnia kwestionowania takiego znaczka; dopiero w razie podejrzenia, że znaczek jest podrobiony, przerobiony lub nosi ślady poprzedniego skasowania, ma urząd skarbowy, który to dostrzeże, albo który w myśl § 79 powołanego rozporządzenia wykonawczego otrzyma o tym zawiadomienie od innego urzędu państwowego, przesłać ten znaczek do ekspertyzy, której wynik zadecyduje o dalszym postępowaniu.

2) Kasowanie znaczka stemplowego naklejonego na podaniu przy jego wniesieniu winno zawsze być dokonane dwukrotnie:

a) przez urzędnika biura podawczego (kancelarię), bądź przez urzędnika, który — poza biurem podawczym — pierwszy podanie otrzymuje,

b) przez urzędnika, załatwiającego podanie. Urzędnik załatwiający podanie jest obowiązany zwracać uwagę, czy nastąpiło skasowanie wymienione pod a) i czy zostało dokonane w sposób prawidłowy. W razie dostrzeżenia nieprawidłowości w tej mierze winien natychmiast o tym donieść przełożonemu.

II. Powołany § 188 rozporządzenia wykonawczego głosi: „W razie uiszczenia opłaty od świadectwa za pomocą znaczków stemplowych urząd, wydający świadectwo, nakleja znaczki stemplowe na świadectwie i kasuje za pomocą pieczęci urzędowej.

Wyjątek stanowią świadectwa, wymienione w art. 156 ustawy o opłatach stemplowych. Znaczki stemplowe, dostarczone do tych świadectw mają być naklejone na właściwym akcie, pozostającym w urzędzie, który wydaje świadectwo; jeżeli urząd ten zapisuje świadectwa tego rodzaju do specjalnego rejestru, to znaczki stemplowe mogą być również umieszczane w tym rejestrze. Uiszczenie opłaty za pomocą znaczków stemplowych, umieszczonych na akcie lub w rejestrze ma być poświadczone na świadectwie”.

Nadto Ministerstwo Skarbu w wykładni nr 117 ogłoszonej w Nr 36 Dz. Urz. Min. Sk.

z 1928 zgodziło się na niekwestionowanie procedury, na tym polegającej, że osoba wnosząca podanie o wydanie świadectwa urzędowego, nakleja na tym podaniu nie tylko znaczki stemplowe należne tytułem opłaty od podania, lecz także dalsze znaczki stemplowe tytułem opłaty od świadectwa.

Z powyższego wynika, że normalnie (poza przypadkami, o których mowa w ustępie drugim § 188) znaczek stemplowy dostarczony celem uiszczenia opłaty stemplowej od świadectwa winien być naklejony na samym świadectwie, a nie poza nim. W razie naklejenia na akcie, pozostającym w urzędzie, bądź w rejestrze, należy skasować za pomocą pieczęci urzędowej; w razie zaś naklejenia przez stronę na podaniu należy skasować w sposób wskazany co do podań wyżej w dziale I.

Zaświadczenie o uiszczeniu opłaty za pomocą znaczków stemplowych umieszczonych poza świadectwem powinno znajdować się w teście świadectwa. W razie naklejenia na podaniu owo zaświadczenie powinno (według powołanej wykładni nr 117) brzmieć: „Opłatę stemplową w kwocie . . . zł. uiszczono znaczkami stemplowymi, skasowanymi na podaniu L . . .”.

III. Z uwagi na wielką szkodę, jaką nadużycia popełniane przez funkcjonariuszów państwowych ze znaczkami stemplowymi powodują dla Skarbu Państwa niejednokrotnie i dla stron, należy bezwarunkowo każdy przypadek niezastosowania się funkcjonariusza państwowego do powołanych przepisów zbadać i w razie stwierdzenia, że uchybienie tym przepisom jest wynikiem winy umyślnej lub niedbalstwa funkcjonariusza państwowego, wdrażać bezzwłocznie właściwe dla danego przypadku postępowanie (dyscyplinarne lub karne). Urzędnicy przepr-

wadzający kontrolę stemplową powinni zwracać baczność uwagę na przestrzeganie przepisów, o których mowa. Ministerstwo Skarbu zawiadamia jednocześnie o treści niniejszego okólnika wszystkie władze centralne.

(—) Dr J. Lubowicki
DYREKTOR DEPARTAMENTU

71.

P I S M O O K Ó Ł N E

z dnia 12 kwietnia 1937 r.

o „Dniu Spółdzielczości”.

(Nr AP 2-30)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Wzorem lat ubiegłych związki spółdzielni urządzają w dniu 13 czerwca r. b. obchód „Dnia Spółdzielczości”.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi, aby o ile nie będą stały na przeszkodzie względy bezpieczeństwa, porządku i spokoju publicznego, władze ustosunkowały się przychylnie do organizowanych w tym dniu przez Komitety „Dnia Spółdzielczości” zgromadzeń widowisk, zabaw i t. p. imprez.

Równocześnie na prośbę Centralnego Komitetu Dnia Spółdzielczości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o zarezerwowanie terminu od 11 do 20 czerwca włącznie każdego roku na urządzenie w jednym z tych dni dorocznego „Dnia Spółdzielczości”.

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

B.

I. Przedruk z Dziennika Ustaw R. P.

z 30 marca   Nr 23   Rok 1937

Poz. 147. Ustawa Skarbowa z dnia 29 marca 1937 r. na okres od 1 kwietnia 1937 do 31 marca 1938.

Poz. 148. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 19 marca 1937 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1937 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 47) ogłaszam w załączniku do obwieszczenia ni-

niejszego jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 472), które weszło w życie z dniem 18 czerwca 1927 r., z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych:

1) obwieszczeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 sierpnia 1931 r. o sprostowaniu błędów w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 664),

2) rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 lipca 1932 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Opieki Społecznej” i „Ministerstwo Opieki Społecznej” (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 597),

3) rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 lutego 1928 r. „Prawo o ustroju sądów powszechnych” (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 102, poz. 863),

4) ustawą z dnia 23 stycznia 1937 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospoli-

tej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 47), — obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1937 r.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 19 marca 1937 r. (poz. 148).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 4 czerwca 1927 r.

o ochronie rynku pracy.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1.

Rada Ministrów po stwierdzeniu na wniosek Ministra Opieki Społecznej stanu bezrobocia zarządza w drodze rozporządzeń stosowanie przepisów niniejszych na całym obszarze Rzeczypospolitej, względnie na pewnych obszarach lub w pewnych gałęziach pracy, oraz w tejże drodze zmienia i uchyla te rozporządzenia w całości lub w części.

Art. 2.

(1) Na obszarach względnie w gałęziach pracy objętych powyższymi (art. 1) zarządzeniami pracodawca może zatrudniać pracownika, nie będącego obywatelem Państwa Polskiego, jedynie po uzyskaniu na to zezwolenia właściwej władzy.

(2) Za pracowników w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się osoby, które na podstawie umowy o pracę lub terminowanie świadczą usługi bądź to fizyczne, bądź to umysłowe, za pracodawców zaś osoby, korzystające z usług na mocy takich umów.

Art. 3.

Pracodawcy, zatrudniający pracowników cudzoziemskich w chwili wejścia w życie rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych na podstawie art. 1 niniejszego rozporządzenia, mogą bez uzyskiwania zezwolenia zatrudniać tych cudzoziemców w czasie trwania tego stosunku pracy lub terminowania.

Art. 4.

(1) Zezwolenia na zatrudnienie pracowników cudzoziemskich udzielane będą, jeżeli władza uzna, że stan wewnętrznego rynku pracy na to pozwala, lub że wymagają tego istotne potrzeby gospodarstwa społecznego, lub że chodzi o zatrudnienie osób na stanowiskach kierowniczych, wymagających specjalnego zaufania.

(2) Zezwolenia wydawane będą na czas nie dłuższy niż 1 rok, a w wyjątkowych wypadkach, uzasadniających konieczność zatrudnienia pracownika cudzoziemskiego przez dłuższy okres czasu, zezwolenia mogą być wydawane i na czas dłuższy.

(3) Zezwolenia mogą być przedłużane po upływie każdego roku na rok następny, o ile nie nastąpią zmiany w warunkach wymienionych w ust. (1).

(4) Zezwolenia mogą być cofnięte przed upływem czasu, na jaki zostały wydane, jeżeli władza uzna, że dalsze zatrudnienie pracowników cudzoziemskich może przynieść szkodę interesom Państwa, a w szczególności jego interesom gospodarczym i społecznym.

(5) Pracodawcy powinni wskazać w składanych do odnośnych władz podaniach miejscowość, zakład pracy oraz rodzaj pracy (zawód), w jakich zamierzają zatrudnić pracownika cudzoziemskiego.

(6) Każdy pracodawca obowiązany jest na żądanie władzy administracyjnej udzielać ścisłych informacji o zatrudnionych u niego pracownikach cudzoziemskich.

Art. 5.

(1) Decyzje, przewidziane w art. 4, wydaje wojewódzka władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na miejsce zatrudnienia pracownika cudzoziemskiego.

(2) Odwołania od decyzji wojewódzkiej władzy administracji ogólnej rozstrzyga Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(3) Decyzje nie będą wymieniać nazwisk pracowników cudzoziemskich.

Art. 6.

(1) Każdy pracodawca, który uzyska zezwolenie na zatrudnienie pracownika cudzoziemskiego obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia zatrudnienia tego pracownika zawiadomić właściwego wojewodę (Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) o rozpoczęciu pracy lub terminowania, powołując się na uzyskane zezwolenie oraz podając w tym zawiadomieniu: miejsce zamieszkania pracownika, jego imię, nazwisko, wiek, przynależność państwową, zakład pracy, w którym ma być zatrudniony pracownik, zawód, rodzaj wykonywanej pracy i termin, na jaki została zawarta umowa.

(2) W takim samym terminie powinien pracodawca powiadomić również o zaprzestaniu pracy przez cudzoziemskiego pracownika.

Art. 7.

Pracodawca, zatrudniający pracownika cudzoziemskiego w chwili wejścia w życie rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych na podstawie art. 1, obowiązany jest w ciągu dni 30 od tego czasu zawiadomić właściwego wojewodę (Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) o każdym zatrudnionym cudzoziemcem, podając w tym zawiadomieniu dane, wyszczególnione w art. 6.

Art. 8.

Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się:

1) do pracodawców, korzystających z prawa eksterytorialności, o ile chodzi o zatrudnienie dla wykonywania czynności urzędowych lub dla usług osobistych;

2) do przedsiębiorstw zagranicznych przy zatrudnianiu komiwojażerów;

3) do pracodawców przy zatrudnianiu wybitnych sił artystycznych i naukowych;

4) do przedsiębiorstw i zakładów pracy państwowych;

5) do przedsiębiorstw natury między państwowej (żegluga, kolej, lotnictwo itp.).

Art. 9.

(1) Pracownikom cudzoziemskim, którzy przynajmniej od dnia 1 stycznia 1922 r. przebywają stale na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, wydawane będą przez powiatową władzę administracji ogólnej specjalne zaświadczenia, uprawniające do wykonywania zatrudnienia przez czas określony w zaświadczeniu.

(2) Zaświadczenia te wydawane będą, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej na podstawie swobodnego uznania władzy.

(3) Zaświadczenia powyższe wydawane będą na tych samych zasadach dzieciom pracowników cudzoziemskich, o których mowa w ust. (1), chociażby urodzili się po 1 stycznia 1922 r., o ile przebywają stale na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

(4) Zaświadczenia, o których mowa w artykule niniejszym, tudzież podania o te zaświadczenia są wolne od opłat stemplowych.

(5) Przy zatrudnianiu pracowników cudzoziemskich, posiadających zaświadczenia specjalne, pracodawcy zwolnieni są od wyjednywania zezwoleń, przewidzianych w art. 4, są natomiast obowiązani do zawiadamiania władzy o zatrudnieniu i zaprzestaniu pracy przez takich pracowników (art. 6 i 7), tudzież do udzielania informacji, o których mowa w ustępie ostatnim artykułu 4.

Art. 10.

(1) Pracodawcy lub osoby, działające w ich imieniu winni przekroczenia art. 2, ust. (6) art. 4 oraz art. 6 i 7 niniejszego rozporządzenia karani będą grzywną od 100 do 10.000 zł lub aresztem do 6 tygodni.

(2) Do orzekania powołane są sądy grodzkie.

Art. 11.

Przepisy niniejszego rozporządzenia w którym nie naruszają przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 465).

Art. 12.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych

oraz z innymi zainteresowanymi ministrami, a w odniesieniu do art. 10 Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 13.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

C. Bibliografia.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Pisma Zbiorowe Józefa Piłsudskiego“.

Instytut Józefa Piłsudskiego, poświęcony badaniu najnowszej historii Polski opracował nowe wydanie prac pisarskich Marszałka Józefa Piłsudskiego w 10 tomach (400 stron każdy) p. t. „Pisma Zbiorowe Józefa Piłsudskiego“.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaleca omawiane wydawnictwo do użytku podległych władz administracji ogólnej, związków samorządowych, instytucji i organizacji społecznych oraz ich funkcjonariuszy, pracowników i członków, zachęcając do wzięcia udziału w prenumeracie „Pism“, która może być uskuteczniiona na bardzo dogodnych warunkach, a mianowicie w ratach po 3 zł. miesięcznie przy cenie całości 30 zł. za 10 tomów.

Adres Instytutu: Warszawa, Aleje Ujazdowskie 1.

„Prawo gromadzkie“ — Dr L. Bar.

Nakładem Samorządowego Instytutu Wydawniczego ukazała się praca Dra Ludwika Bara p. t. „Prawo gromadzkie“ (str. 159) zawierająca obowiązujące przepisy prawne dotyczące gromady i jej organów, zakresu i zasad działalności, gospodarki gromadzkiej, oraz nadzoru nad gromadą.

W szczególności praca Dra Bara omawia pojęcie gromady, jej utworzenie i zniesienie, zakres działania, ustrój organów uchwalających i zasady ich wyboru, stanowisko sołtysa i jego stosunki z gromadą, gospodarkę, nadzór nad gromadą, regulaminy wyborcze do rad gromadzkich i sołtysów i t. p. zagadnienia, związane z przedmiotem.

Omawiane wydawnictwo, opatrzone komentarzami, wyjaśnieniami i tekstami obowiązujących przepisów, zaleca się do użytku służbowego, władz administracji ogólnej i związków samorządowych jako b. pożyteczne zestawienie i opracowanie zagadnień ustrojowych podstawowej komórki pracy samorządowej.

Uwaga: Cena zł. 2 z przesyłką pocztową.

**„Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T.”
na rok 1937.**

Ukazał się „Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T.” na rok 1937, wydany nakładem i w opracowaniu Polskiej Agencji Telegraficznej w Warszawie.

Wydawnictwo to, jak i poprzedni jego rocznik (patrz Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z r. 1936 str. 250) zaleca się do użytku w charakterze informatora dla urzędów administracji publicznej oraz instytucyj społecznych i gospodarczych.

Uwaga: do nabycia: P. A. T. Warszawa, ul. Królewska 5.